

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 354/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Š. Š., Ž., zastúpeného JUDr. J. H., Z., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3 Co 5/2009, 3 Cdo 80/2009 z 21. mája 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Š. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. júla 2009 doručené podanie Ing. Š. Š., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. J. H., Z., ktoré bolo označené ako „*Sťažnosť proti porušovaniu základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 Ústavy*“

Slovenskej republiky“. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vo veci sp. zn. 3 Co 5/2009, 3 Cdo 80/2009 z 21. mája 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„Problémy s porušovaním základných a ľudských práv sťažovateľa sa vlastne začali po tom, ako predávajúca strana v odporovateľnom právnom úkone, spoločnosť B., s.r.o. B. podala odpor voči platobného rozkazu zo dňa 15.2.1999, podľa ktorého mala zaplatiť sťažovateľovi 750. 000 Sk s príslušenstvom v lehote 15 dní od doručenia. Pokiaľ sťažovateľ tento spor vyhral, zatiaľ bývalá konateľka spoločnosti aj so svojim manželom vytunelovali spoločnosť B., s.r.o. za pomoci takzvaného „bieleho koňa“, ktorý sa stal konateľom žalovaného. Koncom apríla 1999 manžel konateľky spoločnosti B., s.r.o. poveril riaditeľa spoločnosti, ktorú vlastnil, aby pomáhal jeho manželke riadiť spoločnosť B., s.r.o.. Začiatkom júna 1999 bola založená spoločnosť H., s.r.o., ktorá bola kupujúcim v napadnutom právnom úkone. Riaditeľ, ktorý pomáhal konateľke s riadením spoločnosti B., s.r.o. sa stal konateľom a jediným spoločníkom spoločnosti H., s. r. o.. Dňa 30. 6. 1999 prevzal konateľ žalovaného aj odporovateľným právnym úkonom do spoločnosti H., s. r. o.. aktíva v hodnote cca 8 miliónov Sk zo spoločnosti B., s. r. o. za cenu 2,5 milióna Sk. Teda za cenu dlhu voči poslednému dodávateľovi krmív. Po deviatich mesiacov od vykonania odporovateľnému právneho úkonu konateľ žalovaného predal 75% obchodného podielu spoločnosti H., s. r. o. bývalej konateľke spoločnosti B., s. r. o. za cenu základné vkladu. Takto sa podelil s konateľkou predávajúcej strany o majetkový prospech z tunelovania spoločnosti B., s. r. o..

O uvedených skutočnostiach sa sťažovateľ dozvedel v roku 2002, keď získal účtovné doklady spoločnosti B., s.r.o.. Získal aj znalecký posudok MVDr. H., od ktorého sa odvíjala cena napadnutého právneho úkonu. Znalecký posudok MVDr. H. neobsahoval ani základné náležitosti, ktoré má mať znalecký posudok. Neobsahoval žiadne prílohy ani iné skutočnosti, ktoré by potvrdzovali výsledok jeho ohodnotenia nosníc. Bolo zrejme, že znalecká cena

nebola určená z trhovej ceny za ktorú sa nosnice v tom čase predávali na Slovensku. Preto sťažovateľ vyhládal súdneho znalca Ing. O., ktorý sa špecializoval práve na oblasť chovu nosníc, MVDr. H. mal totiž špecializáciu na chov HD. Ing. O. požiadal o vypracovanie znaleckého posudku za účelom podania návrhu na odporovateľný právny úkon. Predložil mu znalecký posudok MVDr. H. a všetky účtovné doklady ohľadom chovu nosníc. Pri odovzdaní znaleckého posudku - ohodnotenia nosníc Ing. O. oznámil sťažovateľovi, že znalecký posudok MVDr. H. môže hodnotiť iba vtedy, ak ho o to požiada súd.

Dňa 20. júna 2002 podal sťažovateľ žalobu o neúčinnosť právneho úkonu podľa § 42a Obč. z.. Na pojednávaní dňa 28.5.2003 sťažovateľ požiadal súd, aby dal vypracovať tretí kontrolný znalecký posudok ďalším súdnym znalcom.

Po návrhu žalovaného sud prerušil uznesením konanie až do doby, kým nebude rozhodnuté v trestnej veci poškodzovanie veriteľov, kde podozrivými boli bývalí konatelia spoločnosti B., s.r.o. a konateľ žalovaného. Dňa 21. júna 2005 sťažovateľ podal na okresný súd návrh na pokračovanie v konaní podľa § 111 odsek 3 O. s. p., lebo konanie v trestnej veci bolo tiež prerušené. Okresný súd v rozpore s OSP nereagoval na jeho návrh. Až po urgencii návrhu na pokračovanie v konaní zo dňa 25. júna 2006 okresný súd uznesením zo dňa 1. 8. 2006 sťažovateľov návrh zamietol. Voči tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie na krajský súd, ktorý uznesením zo dňa 31. 10. 2006 zrušil uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po podanej sťažnosti na prieťahy v konaní zo dňa 11.5.2007 pokračovalo pojednávanie. Do vynesenia rozsudku, súd ani raz nespochybnil znalecký posudok, ktorý dal vypracovať sťažovateľ.“

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“) „Nakoniec rozsudkom zo dňa 10.10.2007 žalobu zamietol. V rozsudku sa súd nezaoberal všetkými hlavnými dôkazmi, ktoré predložil sťažovateľ a ani neuviedol, prečo tieto dôkazy nehodnotil a prečo navrhnuté dôkazy nevykonal. Neuviedol, prečo nepripojil vyšetrovací spis vo veci trestného činu poškodzovanie veriteľa na vedeného na OR PZ v Banskej Bystrici, Úrad justičnej a kriminálnej polície pod č. k ČVS: OUJP-858/10-BB-2002 a ani prečo miesto uvedeného spisu bol na liste č. 225 súdneho spisu pripojený vyšetrovací spis vo veci trestného činu sprenevery vedeného na Okresnom úrade vyšetrovania PZ v Banskej Bystrici ČVS: OUV-

740/10-BB-99, za ktorý bola vyšetrovatel'ka disciplinárne potrestaná pre pozmenenie výpovede svedka v neprospech mojej osoby a poškodenie môjho dobrého mena.

Dňa 10. 1. 2008 poslal sťažovateľ svojmu právnenému zástupcovi návrh na podanie odvolania. Právny zástupca mu oznámil, že on už odvolanie poslal a navrhol mu, aby poslal v termíne ďalšie odvolanie, kde tiež uvedie aj ďalšie dôvody odvolania ako aj návrh na znenie petitu rozsudku. Odvolanie sťažovateľ podal dňa 19. 1. 2008.

Na pojednávaní nariadenom na deň 28. 08. 2008... na Krajskom súde v Banskej Bystrici... účastníci konania neboli informovaní o odvolaní sťažovateľa zo dňa 19. 1. 2008 proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene v uvedenej veci. Predsedkyňa senátu sťažovateľovi neumožnila vo veci riadne vystúpiť keď ho prerušila a do diktafónu uviedla skutočnosti, ktoré nepovedal a ktoré boli v rozpore s jeho odvolaním. Mohol iba odpovedať na otázky, ktoré nesúviseli s jeho odvolaním a pre rozhodnutie boli nepodstatné. Krajský súd odvolanie zamietol. V odôvodnení rozsudku sa súd vôbec nezaoberal dôvodmi odvolania, ktoré uviedol sťažovateľ v odvolaní zo dňa 19. 1. 008, a ani neuviedol, prečo sa nimi nezaoberal.

Následne po pojednávaní sťažovateľ podal námietku zaujatosti celého senátu. Senát námietku odmietol. Taktiež sťažovateľovu sťažnosť na porušovanie zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami na uvedenom pojednávaní, predseda krajského súdu odmietol ako neopodstatnenú, keď ju vyhodnotil v rozpore s dôkazmi, ktoré sa nachádzali v súdnom spise. Žiadosť sťažovateľa o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu zo dňa 14. októbra 2008 doteraz Ministerstvo spravodlivosti SR nevybavilo, hoci ju urgoval listom zo dňa 24. marca 2009.

Pochybenia odvolacieho a prvostupňového súdu založili dovolacie dôvody v zmysle §237písm. f) a g) Občianskeho súdneho poriadku, preto sa sťažovateľ domáhal súdnej ochrany uplatnením mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania (§ 236 až § 243d OSP). Právny zástupca sťažovateľa dňa 20. novembra 2008 podal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 237písm. j) a g) OSP. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania mu však neposkytol súdnu ochranu v súlade s právom na spravodlivé prerokovanie veci, keď uznesením sp. zn. 3 Cdo 80/2009 z 21. mája 2009 bez náležitého odôvodnenia dovolanie ako neprípustné odmietol.“.

Sťažovateľ tvrdí, že „Najvyšší súd SR v odôvodnení uznesenia uviedol nepravdivé údaje, keď tvrdil, že obsah oboch podaní žalobcu označených ako „odvolanie“ sú v podstate totožné. Z obsahu oboch odvolaní, z obsahu zápisnice z pojednávania na odvolacom súde a z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nesporne vyplýva, že odvolací súd sa nezaoberal celým rozsahom odvolania sťažovateľa. Pritom v zmysle § 212 odsek 1 OSP je odvolací súd rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný. S otázkou, či postupom prvostupňového a odvolacieho súdu nebolo znemožnené sťažovateľovi riadne konať pred súdmi, sa Najvyšší súd SR nevysporiadal. Ak sa odvolací súd nevysporiadal s celým rozsahom a dôvodmi odvolania, potom sa sťažovateľovi postupom súdu ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred odvolacím súdom. Ak odvolací súd dovolanie vyhodnotí v rozpore s objektívnou skutočnosťou, tak potom sťažovateľovi neostáva nič iné ako sa obrátiť na Ústavný súd SR a Európsky súd pre ľudské práva Rady Európy v Štrasburgu.“.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd, Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a okresný súd porušili Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“), a to:

„1) v zmysle § 237 písm. f) sa sťažovateľovi ako účastníkovi konania, postupom súdov (sťažovateľ uvádza tri označené všeobecné súdy, pozn.) odňala možnosť konať pred súdmi.

2) v zmysle § 237 písm. g) rozhodovali vylúčení sudcovia

3) súdy v konaní porušili tieto ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku:

- § 1 až 3 OSP, keď zrejme napomáhali páchatelom trestnej činnosti a nechránili práva poškodeného.

- § 15 odsek 1 OSP, pretože neoznámili predsedovi súdu, že sú v konaní zaujatí

- § 153 odsek 1, keď nerozhodli na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov

- § 157 odsek 2 OSP, Najvyšší súd SR v spojení s § 167 odsek 2 OSP, pretože sa nezaoberal dôkazmi, ktoré predložil sťažovateľ, nevyhodnotil ich

- § 212 odsek 1 OSP, pretože sa nezaoberal odvolaním ktorý sťažovateľ podal listom zo dňa 19. 1. 2008.

- § 237 OSP, pretože odmietol dovolanie hoci bolo prípustné, pretože sa sťažovateľovi ako účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

4) súdy v konaní porušili princíp rovnosti zúčastnených strán konania, keď argumenty žalovaného, ktoré neboli doložené dôkazmi uprednostnili pred argumentmi sťažovateľa, ktoré boli doložené dôkazmi, keď dôkazy, ktoré predložil sťažovateľ nehodnotili, ani neuviedli prečo tak urobili, keď dôkazy, ktoré navrhol vykonať sťažovateľ nevykonali a ani neuviedli prečo nepovažovali za potrebné uvedené dôkazy vykonať.

5) podľa skutočností, ktoré sú uvedené v tejto sťažnosti sa možno domnievať, že sudcovia, ktorí v tomto konaní rozhodovali neobjektívne, zrejme zneužili právomoci verejného činiteľa a legalizovali príjmy z nekalej činnosti.

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolu č. 11 každý má právo na spravodlivé súdne konania. Postupom Najvyššieho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 3 Cdo 80/2009, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod spis. zn.: 16 Co 158/2008-440 a postupom Okresného súdu vo Zvolene v konaní vedenom pod spis. zn.: 16 C 157/2002 došlo k porušeniu uvedených práv sťažovateľ.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo Ing. Š. Š. domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 3 Cdo 80/2009 z 21. mája 2009 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Cdo 80/2009, 3 Co 5/2009 zo dňa 21. 5. 2009 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva morálne zadosťučinenie vo výške 10. 000 EUR.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd aplikujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy skúma, či konanie ako celok bolo spravodlivé, a nie je v zásade oprávnený a povinný preskúmavať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takéhoto výkladu a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách a do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje rozhodnutie, to však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázkou, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 288). Znamená to, že odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú poznámku, pripomienku alebo návrh, ak ide o takú otázku, ktorá nie je relevantná a nevyhnutná pre dané rozhodnutie.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania, a preto môže rozhodovať len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite

svojej sťažnosti. Argumentácia sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je zameraná predovšetkým na rozhodnutie o jeho dovolaní.

A. Sťažovateľ podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 158/2008 z 28. augusta 2008 z dôvodov uvedených v § 237 písm. f) a g) OSP.

Sťažovateľ k dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP uviedol, že *«odvolací súd sa nezaoberal jeho odvolaním z 19. januára 2008 (len odvolaním z 10. Nesprávne postupoval aj súd prvého stupňa, keď nenariadil znalecké dokazovanie, ktorým by sa potvrdila žalobcom uvedená kúpna cena nosníc, ako aj odvolací súd, ktorý odmietol návrh na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa a vrátenie mu veci na ďalšie konanie za účelom nariadenia takého znaleckého dokazovania. Súd prvého stupňa tiež nevyhovel návrhu žalobcu na pripojenie ním označeného vyšetrovacieho spisu, ale vyžiadal si iný vyšetrovací spis. Na odvolacom pojednávaní neboli účastníci konania o jeho odvolaní „riadne informovaní“ predsedníčka senátu mu neumožnila „vo veci riadne vystúpiť, keď ho prerušila a do zápisnice nadiktovala, že žiada o zrušenie rozsudku a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, hoci v odvolaní z 19. januára 2008 navrhol rozsudok zmeniť, a odpovedať mohol len na otázky s odvolaním nesúvisiace a pre rozhodnutie nepodstatné. Pokiaľ ide o trovy konania, súd prvého stupňa nezaslal žalobcovi ich vyčíslenie, preto ich nemohol riadne namietat' v odvolaní. Týmito postupmi súdy odňali žalobcovi právo „podávať návrhy na dokazovanie“ a vyjadriť sa k trovám konania, a teda i možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.».*

K dovolaciemu dôvodu podľa § 237 písm. g) OSP sťažovateľ uviedol, že tento dôvod vyplýva *«z jeho sťažnosti na porušenie zásady dôstojnosti súdneho konania z 29. augusta 2008, ako aj z námietky zaujatosti senátu odvolacieho súdu z 8. septembra 2008. Z obsahu týchto podaní vyplýva, že dovolateľ v prvom prípade namietal spôsob vedenia pojednávania odvolacím súdom (ktorý mu neumožnil „vo veci riadne vystúpiť“ v zmysle ako je uvedené vyššie, a vec prejednal príliš rýchlo a bez dostatočného oboznámenia sa so spisom), v druhom prípade zaujatosť senátu, ktorému bola vec pridelená (námietka zaujatosti však nebola nadriadenému súdu predložená z dôvodu, že nesplňala náležitosti v zmysle § 15a*

ods. 3 O. s. p. - pozn. dovolacieho súdu). Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa žiadal dovolateľ zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.»..

Najvyšší súd posúdil v prvom rade prípustnosť dovolania:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Žalobca dovoláním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. Dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval, teda ani nemohol vysloviť svoj právny názor, od ktorého by sa odvolací súd odchýlil (§ 238 ods. 2 O. s. p.)- Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd prípustnosť dovolania nevyslovil (§ 238 ods. 3 O. s. p.). Z tohto dôvodu je zrejmé, že dovolanie nie je v zmysle § 238 O. s. p. procesné prípustné.“

K dovolacím námietkam sťažovateľa zakladajúcim dôvody na podanie dovolania podľa § 237 písm. f) a g) OSP najvyšší súd uviedol:

„Vzhľadom k zákonnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O. s. p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie

prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, a v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O. s. p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konám došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O. s. p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných väd.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O. s. p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.“

K odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom najvyšší súd uviedol:

„Dovolateľ namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť konať pred súdom a v konaní pred ním uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Z obsahu dovolania možno vyvodit', že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa názoru dovolateľa dôjsť predovšetkým nevykonaním ním navrhovaného dokazovania, nevyvetlením dôvodov nevykonania navrhnutých dôkazov a nezaslaním podania žalovaného na vyjadrenie. Dôvodom

zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O. s. p. mal byť spôsob vedenia pojednávania odvolacím súdom a zaujatosť vec prejednávajúceho senátu.“

K prípustnosti navrhovania dôkazov najvyšší súd uviedol:

„I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava Slovenskej republiky prípustnosť dôkazov neupravuje, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony; spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu - inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993...

... v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk 7 3 Co 5/2009 najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) O. s. p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. S poukazom na obsahovo zhodné závery, ku ktorým dospel dovolací súd aj v prejednávanej veci, možno preto konštatovať, že nevykonaním žalobcom navrhovaného dokazovania nemohlo dôjsť k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.“

K nerešpektovaniu námietky sťažovateľa o zaujatosti sudcov krajského súdu najvyšší súd uviedol:

«Dovolateľ založil prípustnosť dovolania aj na existencii dovolacieho dôvodu v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p., konkrétne na vylúčení všetkých sudcov vec prejednávajúceho senátu odvolacieho súdu. Podľa § 14 ods. 1 O. s. p. sú sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nazaujatosti. Účelom tohto ustanovenia je prispieť k neustrannému prejednávaniu veci, nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo ich zástupcom, a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Uvedenému cieľu zodpovedá i právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za relevantné. Ich existenciu dovolací súd nezistil.

Z obsahu spisu vyplýva, že 9. septembra 2008 bolo odvolaciemu súdu doručené podanie žalobcu označené ako „Námietka zaujatosti senátu krajského súdu“ (č. l. 431 spisu), ktorým namietal spôsob, akým predsedníčka senátu odvolacieho súdu 28. augusta 2008 viedla pojednávanie, vyjadril nesúhlas s hodnotením dôkazov a rozhodnutím odvolacieho súdu („Iba zaujatý senát mohol takto postupovať.“) a uviedol, že členovia senátu boli pred pojednávaním ovplyvnení. Podaním zo 7. novembra 2008 (č. l. 449 spisu), označeným ako „Opakovaná námietka zaujatosti senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici“ žalobca reagoval na oznámenie predsedníčky senátu o tom, že vec nadriadenému súdu nepredložila, nakoľko z námietky nevyplývali konkrétne skutočnosti odôvodňujúce zaujatosť členov vec prejednávajúceho senátu a neobsahovala náležitosti podľa § 15a ods. 3 O. s. p. Uviedol, že nepredloženie veci nadriadenému súdu tiež svedčí o zaujatosti vec prejednávajúceho senátu; samotnú námietku zaujatosti v naznačenom smere nedoplnil.

Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ namieta zaujatosť vec prejednávajúceho senátu odvolacieho súdu najmä v súvislosti s okolnosťami ním navrhovaného dokazovania a s poukazom na právny záver odvolacieho súdu, s ktorým nesúhlasí. Postup sudcu (tu senátu) 8 3 Co 5/2009 v konaní, ani právny názor zaujatý v rozhodnutí vo veci samej, však nemôže byť spôsobilým dôvodom zaujatosti ani rozhodovania o nej (§ 14 ods. 3 O. s. p., § 15a ods. 5 O.s.p.).».

K nezohľadneniu odvolania sťažovateľa z 19. januára 2008 najvyšší súd uviedol:

«Vzhľadom k obsahu dovolania dovolací súd na záver považuje za potrebné osobitne sa vysporiadať s niektorými tvrdeniami dovolateľa.

Pokiaľ dovolateľ namieta, že odvolací súd sa nezaoberal jeho odvolaním z 19. januára 2008, ale len odvolaním z 10. januára 2008, dovolací súd poukazuje na znenie záhlavia rozsudku odvolacieho súdu, kde označenie prejednávanej veci znie: „v konaní o neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene č. k. 16C 157/02 zo dna 10.10.2007;“ teda z neho nevyplýva, že by sa odvolací súd zaoberal len v poradí „prvým“ odvolaním (hoci v poradí „druhé“ odvolanie možno v zmysle § 205 ods. 3 O. s. p. považovať len za doplnenie odvolania z 10. januára 2008 - pozn. dovolacieho súdu).».

K nesprávnemu zápisu nadiktovanému predsedníčkou senátu krajského súdu do zápisnice najvyšší súd uviedol:

„Dovolací súd tiež poukazuje na obsah oboch podaní žalobcu označených ako „odvolanie,“ ktoré sú obsahovo v podstate totožné. V súvislosti s tvrdením dovolateľa, že predsedníčka senátu odvolacieho súdu nesprávne nadiktovala do zápisnice požiadavku žalobcu na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa namiesto jeho zmeny, dovolací súd poznamenáva, že žalobca mal v takom prípade možnosť vzniesť voči zneniu zápisnice námietku (§ 40 ods. 3 O. s. p.). Keďže toto právo nevyužil, o správnosti znenia zápisnice nie je dôvod pochybovať: Ak by aj taká pochybnosť vznikla, je potrebné zohľadniť znenie § 212 O. s. p., v zmysle ktorého je odvolací súd viazaný len rozsahom a dôvodmi (tzv. kvantitatívnu stránkou) odvolania, nie aj navrhovaným znením rozhodnutia (tzv. kvalitatívna stránka odvolania). K námietkam ohľadne spôsobu vedenia pojednávania predsedníčkou senátu odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že vedenie pojednávania je zásadne v kompetencii predsedu senátu (§ 117 ods. 1 O. s. p.).“.

K napadnutému výroku v rozsudku krajského súdu o trovách konania najvyšší súd uviedol:

„Žalobca navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadol výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento

charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.).

Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcu proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodiť ani z § 237 O. s. p. Žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku neukladá súdu povinnosť doručovať účastníkom iné písomnosti okrem tých, ktoré ustanovuje; dovolateľom uvádzané vyčíslenie trov konania k nim nepatrí.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.“

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktoré sťažovateľ napadol v časti týkajúcej sa dovolacieho konania, vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal všetkými námietkami sťažovateľa, ktoré uviedol v dovolaní. Toto rozhodnutie preto nemožno považovať za neodôvodnené a arbitrárne. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje (v sťažnosti uvádza tie isté argumenty, ktoré uviedol aj v odvolaní a dovolaní), nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec tohto odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom (II. ÚS 4/94, mutatis mutandis I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy, resp. práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie týchto práv (I. ÚS 3/97).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa rozhodnutia o dovolaní v napadnutom uznesení najvyššieho súdu po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

B. Ústavný súd posúdil aj tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ktorá sa týkala rozhodnutia najvyššieho súdu o odvolaní sťažovateľa, ktorým napadol výrok napadnutého rozsudku krajského súdu o trovách konania. Namietal, že trovy konania nie sú vyčíslené v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Namietal určenie sumy trov konania. K odvolaniu sťažovateľa najvyšší súd uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) skúmal najskôr, či odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť.

Občiansky súdny poriadok upravuje odvolanie ako procesný úkon účastníka, ktorým môže (po splnení zákonom stanovených podmienok) napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa (§ 201 O. s. p.) V občianskom súdnom konaní je súdom prvého stupňa zásadne okresný súd (§ 9 ods. 1 O. s. p.); krajský súd len v taxatívne uvedených prípadoch (§ 9 ods. 2 O. s. p.).

V danom prípade žalobca odvolaním napadol rozhodnutie krajského súdu, ktorý rozhodoval ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.). Odvolanie tak nesmeruje proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, ale proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, a preto je procesné neprípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky z tohto dôvodu odvolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol.“

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie najvyššieho súdu nemá znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti a je ústavne akceptovateľné. Tento záver viedol ústavný súd k záveru o odmietnutí aj tejto časti sťažnosti sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2009